

Sagsnr.
2018 - 435

Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg har d. 23. januar 2018 stillet følgende spørgsmål nr. 197 (alm. del) til økonomi- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kirsten Normann Andersen (SF).

Doknr.
512552

Dato
09-02-2018

Spørgsmål nr. 197:

"Kan en kommunalbestyrelse vedtage retningslinjer om "spærretid" for besøg på kommunens institutioner, der forhindrer et kommunalbestyrelsesmedlem i som led i varetagelsen af hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem at foretage besøg, eventuelt med følge af en eller flere gæster, i op til fem måneder inden et kommunalvalg, uanset om kommunalbestyrelsesmedlemmet inden besøget har orienteret den pågældende borgmester og institutionen herom og i øvrigt søger besøget afviklet på en sådan måde, at det kan indpasses i institutionens daglige arbejdsdag, jf. det daværende Indenrigsministeriums skrivelse af 16. november 1982 til det daværende Socialministerium (j.nr. 1. k.kt. 1981/123/1422-7), der er offentliggjort på <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=33020?>"

Svar:

1. Den i spørgsmålet gengivne retningslinje om en "spærretid" for kommunalbestyrelsens medlemmer for besøg på kommunens institutioner på op til 5 måneder før et kommunalvalg giver indtryk af, at der er tale om en retningslinje fastsat i en bestemt kommune.

På den baggrund finder jeg det rigtigst ikke at udtale mig om denne konkrete retningslinje. Derimod vil jeg gerne nærmere belyse, hvad der generelt gælder om kommunalbestyrelsesmedlemmers ret til at besøge kommunens institutioner.

2. Som det fremgår af det daværende Indenrigsministeriums brev af 16. november 1982, som spørgeren henviser til, har medlemmer af kommunalbestyrelsen ret til som led i deres hverv at aflægge besøg på kommunens institutioner m.v. Baggrunden herfor er, at kommunalbestyrelsens medlemmer som led i hvervet har del i det overordnede ansvar for kommunens virksomhed. Retten til at besøge institutioner skal således gøre medlemmet i stand til effektivt at føre kontrol med den kommunale administration i det omfang, vedkommende finder det nødvendigt og ønskeligt. Dermed understøtter retten medlemmets muligheder for gennem sit hverv at øve indflydelse på alle kommunens anliggender, herunder den virksomhed, der udøves på kommunens institutioner.

3. Som udgangspunkt skal medlemmers henvendelser om besøg på en institution m.v. som led i deres hverv rettes til borgmesteren, der er den øverste ansvarlige for tilrettelæggelsen af forvaltningens daglige arbejde. Det vil dog også kunne følge af retningslinjer eller en praksis i kommunen, at medlemmerne kan rette henvendelse herom på et andet niveau i forvaltningen.

Borgmesteren eller forvaltningen kan ikke afslå et besøg, som medlemmet har ret til at aflægge som led i varetagelsen af sit kommunale hverv, jf. ovenfor. Men borgmesteren eller forvaltningen, herunder institutionens leder, kan inden for rammerne af de eventuelle generelle regler herom, som er fastsat i kommunen, træffe sådanne bestemmelser om besøgets gennemførelse, som er nødvendige af hensyn til institutionens daglige arbejdsgang etc. Dette vil også omfatte en mulighed for at anvise et andet tidspunkt for besøget end det, som medlemmet måske oprindeligt har ønsket, hvis dette er begrundet i hensyn til arbejdet og afviklingen af aktiviteter m.v. på institutionen.

4. Medlemmets ret til at besøge institutioner forudsætter ikke, at medlemmet oplyser, hvilket formål besøget skal tjene, eller i øvrigt på hvilken måde besøget indgår som et led i vedkommendes hverv. Retten til at aflægge sådanne besøg kan ikke begrænses ved at kræve en sådan begrundelse.

Hvis det imidlertid kan konstateres, at en anmodning om besøg på en institution *alene* fremsættes som led i varetagelsen af interesser, som er uden sammenhæng med kommunalbestyrelseshvervet – f.eks. varetagelsen af rent partipolitiske interesser eller rent private interesser, herunder chikanøse eller i øvrigt retsstridige hensyn – vil en anmodning om besøg kunne afslås med den begrundelse, at besøget ikke udføres som led i hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem.

Da der som nævnt ikke kan stilles krav om, at et kommunalbestyrelsesmedlem ved anmodning om et besøg på en af kommunens institutioner m.v. oplyser, på hvilken måde besøget indgår som led i medlemmets varetagelse af sit hverv, vil betydningen af den beskrevne mulighed for at afslå anmodningen være meget begrænset. Den vil således alene være praktisk relevant i tilfælde, hvor det efter de foreliggende oplysninger og omstændighederne i øvrigt må anses for udelukket, at begæringen fremsættes som led i vedkommende kommunalbestyrelsesmedlems hverv.

I et tilfælde, hvor et besøg er afvist med den begrundelse, at anmodningen om besøg ikke kan anses for fremsat som led i hvervet, og der herefter fremkommer nye oplysninger – fra det pågældende medlem eller i øvrigt – hvorefter det alligevel ikke må anses for udelukket, at anmodningen om besøg fremsættes som led i hvervet, kan et sådant afslag således ikke opretholdes.

Det forhold, at et kommunalvalg nærmer sig, kan dermed ikke begrunde, at et medlem meddeles afslag på en anmodning om besøg på en af kommunens institutioner. Afslag kan kun meddeles, hvis det efter de foreliggende oplysninger og omstændighederne i øvrigt må anses for udelukket, at anmodningen fremsættes som led i vedkommende kommunalbestyrelsesmedlems hverv.

5. Kommunalbestyrelsen og det stående udvalg, som har ansvaret for institutionen m.v., kan, som det fremgår af brevet fra 1982 fra det daværende Indenrigsministerium, fastsætte nærmere regler for, hvordan medlemmernes besøg kan gennemføres. Af brevet fra 1982 fremgår eksempler på, hvad sådanne retningslinjer kan omfatte. Sådanne generelle regler vil også kunne omfatte regulering af f.eks. tidspunkter for og antal af besøg f.eks. per uge eller måned i kommunens institutioner eller nogle af dem, hvis dette er begrundet i hensyn til arbejdet og afviklingen af aktiviteter m.v. i institutionerne.

Er der i en periode f.eks. op til et kommunalvalg særlig interesse fra kommunalbestyrelsens medlemmer for at besøge kommunens institutioner eller nogle af dem, kan det dermed også af hensyn til arbejdet og afviklingen af aktiviteter m.v. på den eller de pågældende institutioner være berettiget i en sådan periode at fastsætte andre regler for afviklingen af besøg end dem, der gælder på andre tidspunkter. Hvis det er sagligt begrundet i hensyn af den nævnte karakter, kan det f.eks. fastsættes, at besøg skal

finde sted på bestemte tidspunkter, eller at der højst må afvikles et vist antal besøg på en institution per uge eller måned.

6. Den ret, som ethvert kommunalbestyrelsesmedlem har til at aflægge besøg på kommunale institutioner m.v. som led i sit hverv, omfatter ikke en ret til at medtage gæster. Dette skyldes, at retten til at besøge institutioner m.v. er nært knyttet til hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem. Dette udelukker ikke, at en kommune kan have en praksis, hvorefter medlemmerne har ret til at medtage gæster ved sådanne besøg. Lovgivningen er i så tilfælde ikke til hinder for, at kommunalbestyrelsen fastsætter andre regler for medlemmernes muligheder for at medtage gæster på sådanne besøg i en periode op til et valg end i andre perioder, når blot alle medlemmer efter reglerne har lige muligheder herfor.

Med venlig hilsen
Simon Emil Ammitzbøll-Bille